

Toimetaja veerg

Taliharjapäev on seljataga, vastlaliug kohe-kohe ukse ees. Külma kraadid vahelduvad soojaga ning päevad on kukesammu võrra pikemad. Käes on küünlakuu. Kuigi tegemist on aasta kõige lühema kuuga, jääb sellesse palju tähenduslikke tähtpäevi ja sündmusi.

Tänaseks on ühinemisega kaasnenud teadmatus ja segadus vaikselt hajuma hakanud ning iga päev tajud ja tunnistad endale, et nüüd on meie koduvald tunduvalt suurem ja inimesi rohkem. Kuigi jah, vahel on ikka imelik mõelda, et endise sõmerulase pean ennast nüüd pidama mitte rakverelaseks vaid Rakvere valla kodanikuks ning endised Rakvere valla inimesed peavad harjuma mõttega, et nende ühine vallaelu käib ka teisel pool Vallimäge. Eks kõik tulegi tasa ja targu ning loodan kogu hingest, et õige pea tekib see sisemiselt õige ühtsustunne, ja meist saab päriselt tervikkogukond.

Kuid kui kõrvale jätta kõik argine, siis see aasta on üks ütlemlata uhke ja mitmekülgne. Au sees on meie vabariik, oma väärika juubeliga, mis on ärgitanud nii paljusid sellele mõtlema ja igasugusid põnevaid ettevõtmise teoks tegema. On välja kuulutatud Eestile kingituste tegemine ja toredate üritustega tähistamine. Kingitused on üles seatud Eesti vabariik 100 internetilehele. Järgmises lehenumbriks anname ülevaate ka meie allasutuste poolt tehtud kingitustest. Kui sinulgi on oma kingitus või lugu, mille oled meie riigile teinud või ootab see alles tegemist, anna sellest mulle teada, räägime tehtust ka teistele.

Rakvere vald kingib Eesti 100. sünnipäevaks oma kogukonnale ja eelkõige noortele loodus- ja tehnikamaja. Sõmeru vana mõisa viljakuivati noorusajad jäävad 1600. aasta kanti. Ühtlasi on see üks vähestest Sõmeru mõisa säilinud kõrvalhoonetest. Tänaseks on erinevaid otstarbeid kandnud maja saamas uut hingamist. Päev-päevalt jõuab lähemale aeg, mil saame öelda, et Sõmeru mõisa vana kuivatihoone on rekonstrueeritud noorte loodus- ja tehnikamajaks ja selle tegevuses osalevatel noortel on laienenud silmaring, paranenud meeskonnatöö oskused ja tekkinud tööharjumused ning neist on saanud ühiskonnas hästi toimetulevad Lääne-Virumaal elavad noored inimesed.

Lisaks on tänase lehe veergudel imelised kingitused inimeste mõtete näol - kui tähtis on meie riik, meie maa, meie inimesed.

Peatu sinagi argirütmist ja mõtiskle selle üle.

Kui võiksin anda sinule ühe omaduse, annaksin sulle võimuse näha iseennast nii, kuidas teised näevad sind. Siis võiksid tähele panna kui võrratu sa oled! Umbes nii võiks alati üks sõbrapäeva armastuskiri, mille oma väljavalitule salaja jopetas-kusse või postkasti sokutama peaks. Miks lasta niisama mööda selline vahva tähtpäev nagu seda on sõbrapäev. Paremini sel päeval midagi niisugust, mida oled juba ammu teha tahtnud, aga pole aega või tahtmist olnud või pole sul endal jätkunud piisavalt ideid. See, mille sisserännanud püha, annab hea võimuse võtta aeg maha ja mõelda oma sõpradele. Mida nad sinu elus tegelikult tähendavad ja mis on see, mida nad sinult ootavad? Mõtlemise järele, kui palju oleme oma elus teinud mõttetusi ja kaotanud sellega tõelisi sõpru. Kas nad on seda väärt, et neil lihtsalt minna lasta? Tuleb osata neid rohkem hinnata, väärtustada nende olemust ja tänada neid selle eest, et nad olemas on.

Mõnikord piisab ka sellest, et sul on teadmine ja kindlus kellele toetuda, keegi, kes on alati sinu jaoks olemas. Samas püüa ka sina teiste jaoks olemas olla. See on oskus, mille tunneb ära vaid tõeline sõber.

Sellel kuul, tähistades meie riigi üht tähtsamat sündmust, riigi 100 juubelit, ärme lase ennast heidutada muutusi täis ajast. Tunne ikka uhkust, et oleme eestlased oma väikesel kodupinnal, maal, mille on meie esivanemad vabaks võidelnud. Hooldkem ja armastagem oma kodu ja lähedasi. Meie väikeses riigis on igaüks oluline, seepärast olgem ikka hoolivamad ja ühtehoidvamad.

Kõikidele sõpradele mõeldes ja kaunist lähenevat vabariigi juubelit soovides

ANNIKA AASA
toimetaja

Endine kuivatihoone - tulevane loodus- ja tehnikamaja.

Valla aumärk antakse kahele tegusale naisele

Ühinenud vallas jätkatakse endisest Sõmeru vallast alguse saanud traditsiooni tunnustada aumärgiga inimesi, kes on oma tegevusega osutanud valla silmapaistvaid teeneid. Sel aastal kinnitas volikogu märgi saajateks Linda Kanguri, tema kauaaegse ja tänuväärse tööst Lasila külarahva ja kooliõpilaste tervise hoidmisel ning edendamisel ja Urve Soe, kes suunas valla noori tegelema orienteerumisega. Need kaks naist on oma tegemistega kōnetanud paikkonna inimesi, olles eeskujuks ja teenäitajaks.

Lisaks valla aumärkidele antakse vabariigi aastapäeva pidulikult tähistamisel, 23. veebruaril üle ka tänuplaadid 2017. aasta heade tegude eest.

Linda Kangur on elukutselt velsker. Praegu küll pensionil, kuid töötab Lasila päevakeskus. Linda tuli Lasilasse velskriks 1959. aastal. Meditsiinitöötajana on ta külarahvast teenindanud kõik need aastad kuni tänaseni.

Lasila päevakeskuses on Linda eakatele abiks nii terviseprobleemide puhul, praktiliste asjade ajamisel kui ka hingedehoidjaks. Tema juures käiakse käsitööd tegemas ning lihtsalt omavahel kokku saamas ning suhtlemas. Lasila eakate meelest on Linda väga töökas, hooliv ning abivalmis, tema kohalolek annab turvatunde.

Siiamaani teenindab Linda ka kooliõpilasi, tehes ära kaalumised, mõõtmised ja kaitseüstid. Samuti paneb peale plaastri või sideme, lohutab ja võtab valu ära. Vajadusel suunab spetsialisti juurde. Õpilastel on Lindaga usalduslik suhe.

Linda on aktiivne külaelanik, osaleb üritustel ja kokkusaamistel, on agar oma arvamus väljale ütlemata ka valusate probleemide lahendamiseks.

Samuti on Linda Lasila küla ja mõisa „elav ajalugu“. Ta teab rääkida väga palju huvitavaid lugusid erinevatest ajajärkudest.

Linda Kangur on olnud kutsutud sotsiaalminister Margus Tsahkna vastuvõtule 2016. aastal oma aastatepikkuse töö eest sotsiaalvallas.

Urve Soe panus aegade jooksul valla noortele orienteerumise õpetamisel on tunnustamist väärt. Ta pühendas palju aega ja energiat, et õpetada noori orienteeruma, võtma seda ala kui sporti ja meelelahutust üheskoos.

Urve alustas Sõmerul matkade ja orienteerumistega 1988. aastal. Orienteerumine oli tema hobi, põhitöökoht oli Sõmeru lasteaias. Aastal 1992 sai temast Aluvere põhikooli ringijuh, kes korraldas kooli kehalise kasvatus tundides orienteerumise võistlusi.

Tema õpilased mäletavad, kuidas pärast tööpäeva lõppu kutsus Urve kokku hulga erinevas vanuses noori. Need õppeõhtud ei olnud klassikalised õpetaja vs õpilane stiilis vaid see õhkkond oli vaba - sai joosta, mürada, kuid vajalikul hetkel oskas Urve distsipliini tagada. Ta õpetas noortele kaardi ja leppemärkide tundmist. Esimesed kaardi järgi liikumised looduses toimusid lasteaias pargis. Tol ajal tundus see park noortele avastajatele nii suur ja sealt kontrollpunkte otsida oli paras väljakutse. Pärast võistlust toimus alati autasustamine, kus juhendaja jagas enda tehtud diplomeid koos barbarissi- või piparmündikommiga. Need kommid, mis Urve enda raha eest soetas ja siis lastele jagas, oli alati kui kirss tortil. Heatahtlikkusest Urvel puudu ei tulnud. Lisaks trenni tegemisele veetis ta palju aega koos truu kaaslasena, väikeses koera Nutsuga. Võib kindel olla, et ka õpilastele meenub rida mälestusi väikse koerakesega.

Lisaks orienteerumisele toimus Urve eestvedamisel mõnusaid matku - jala, jalgrattastega, suuskadega, rongiga ja bussiga. Kohalejõudmine ei olnud kunagi probleem. Urve väntas nagu naerul oma

Linda Kangur.

Foto Lasila põhikooli erkogu

“Turistiga”, Nutsu korvis, katelok lenksu otsas ning parkiraamil hülgaslik komps. Kui mõni väsis, peatuti ja puhati. Matkad olid alati sisustatud erinevate tegevustega, kuid kunagi ei puudunud seal ka orienteerumine. Ööbiti ühisel suures mägitatka telgis. Rattad kinnitati puu külge ja ööseks jäeti alati keegi vanematest lastest neid valvama. Hommikusoõgiks tehti lõke, katelokis valmis kaerahelbepuder, mis sai kuldse võisilma ning kõrvale auras vaarikavarretee. Urve õpetas noori metsas, kus tuleb toetuda loodusele, hakkama saama. Kuidas süüdata lõket kui vihma sajab? Millist keeta teevett kui lähedal ei ole ühtegi talu? Milliseid seeni metsast korjata või milliseid marju süüa? Kõik küsimused said vastuse. Looduse puhtana hoidmine oli tema range nõue.

Urvel on oma tegemisi teinud alati suure südamega, sest sai sellest energiat. Orienteerumine on tema kirg ja suur hobi. Urve pühendumus laste ja noorte õpetamisele on rohkem kui tänu väärt.

Võib enam kui kindle olla, et tema õpilased, kes ka täna

Urve Soe koos endise õpilase ja orienteerumise edendaja Toivo Murakaga.

tegevad orienteerumisega, on kõik ühel meelel, et Urve on nende kujunemises oma rolli kandnud. Täna elab Urve Soe Harjumaal, Lilleorus.

Vallale esitatud materjalide põhjal koostas
ANNIKA AASA

Eesti Kooriühing jagas aastapreemiaid

Palju õnne, Elina!

Jah, tõsi. Kooriühingu aastapreemiad 2017 on sedapuhku Estonia kontserdisaalis jagatud, ent rõõm on tõdeda, et kutsutute hulgas oli aasta korraldaja nominendina ka meie oma, Uhtna naiskoori ja pasunakoori dirigent, Uhtna lasteaiamuusikaõpetaja ja lastekooride juht Elina Peri. Põhjendus, miks see nii on, võiks kokkuvõtlikult kõlada järgmiselt: „Niipea, kui Elina 1979. aastal Võrumaalt Uhtnasse jõudis hakkas ta juhendama kohalikke lauluhuvilisi ja on aastaid elus hoidnud piirkonna koorimuusika tradit-

siooni. Elina on äratanud palju lastes muusikahuvi. Tema töö saab alguse lasteaias, jätkub koolis ja nagu elu on näidanud tulevad lauljad tema juurde laulukoori ka pärast kooli lõpetamist. Tema laululapsed on saavutanud mitmel aastal häid tulemusi maakonna poiss-solistide konkursil ja esindanud maakonda piirkonnavoordes. Koolipidudel esinevad plokkflöödi õpilased, laulavad ansamblid, koorid ja solistid.

Kohalikel oma küla pidudel on Elina üks neist, kes muretseb kõige pärast: kuulutuste tegemine, saali kaunistamine,

külaste kutsumine, esinemiskava õppimine, esinejate tänamine jpm. Kui piirkonnas on mistahes pidustused siis Elina juhendamisel esineb tavaliselt ikka mitu kollektiivi.

2016. a tähistati Elina eestvedamisel Uhtna pasunakoori 140. aasta juubelit ja möödunud detsembrikuus Uhtna naiskoori 10. sünnipäeva.”

Aitäh, Elina! Tänu sulle oleme saanud uhkust tunda meie lauljatest ja pillimängijatest, kes on jõudnud ka suurele peole laulukaare all ja saanud rõkata laulupeorongkäigust.

SIRJE REBANE

MINU EESTI

Hea lugeja!

Inspireerituna tegusa ja tuntud ajakirjaniku Rein Siku hiljutisest mõtteavaldusest teemal "Minu külavahe Eesti ei prööka ega söima", palusime mõnedel meie valla tegusatel inimestel avaldada mõtteid MINU EESTI teemal. Kogenud ajakirjaniku sõnum on, et Eesti on sada korda suurem kui tühi pröökamine, sisutu sehkendamine või tulutu tigetsemine.

Isegi, kui vahel tahaks küsida Siiri Sisaski poolt kuulsaks lauldud sõnadega: „Mis maa see on...?“, usun, et alljärgnevad kirjaread annavad lootust ning puudutavad meid kõiki.

Toredat äratundmist - see ongi Minu, Sinu ja Meie EESTI!

Materjali kogusid Anneli Meibaum ja Sirje Rebane Väike pöpsitalu Lasila külas aastal 2015/16. Foto Eve Kangur

KATRIN MURAKAS
Lasila põhikooli direktor

SILJA RAUDSEPP
Lepna raamatukogu direktor

EVE KANGUR
Rakvere valla volikogu liige,
Lasila põhikooli õpetaja

Minu Eesti on lapike maad Euroopa äärealal, kus saab nautida nelja aastaaga, puhast ja puutumata loodust, lühikesi vahemaid, mere ja metsa lähedust. Maa, kus inimestel on ruumi elada ja toimetada ilma, et keegi pidevalt kuklasse hingab ja su tegemisi jälgib.

Killukese minu Eestist loovad inimesed, keda kohtan raamatukogus oma igapäevast leiba teenides.

Selles Eestis on tänutunne, mis peegeldub vanememe silmis, kui oleme aeganõudva õppeprotsessi tulemusena tema arglikud sõrmed vast soetatud mobiiltelefoni nuppuudel õigesti liikuma saanud.

Selles Eestis on heasoovlikkus, kui üks nakatavalt rõõmsameelne proua igal külaskäigul raamatukogusse mu lauale mõne väikese kingituse, olgu see siis punapõskne õun või tahvel šokolaadi, poe-tab.

Selles Eestis on ehe rõõm lihtsate asjade üle, kui üks lugeja end järjekordse sületäie raamatuga lahkuma seab ja oma heameelest eesootava lugemisnaudinguga üle mullegi vaimustunult teada annab.

Selles Eestis on laste siirus, armas ja vahetu olek, kui viieaastane tüdrukutirts kohmakaid talverõivaid trotsides demonstreerib, mida uut ta hiljuti balletitunnis õppis. Või kui lapsed raamatukogus lauamängu mängivad ja ülesandes nõutakse kolme planeedi nimetamist. „Tean! Rootsi, Soome ja Venemaa!“ kostab üks mängijaist võidurõõmsalt. Ja pahatahtlikku naeru sellele ei järgnegi...

Selles Eestis on ilusad inimesed.

Foto Silja Raudsepa erakogu

Minu Eesti – see on ...
poolsaarte ja saartega ääristatud maa, tormis lainetav ja päikesepaistel sillerdav Läänemeri, kaseladvas kevadet tervitavad kuldnokad, sinililleõites metsasalud ja karikakraõisi täis heinamaad, kuldse viljapõllu kohal lendavad suitsupääsukesed, sügisel punavad pihlapuud ning viljalõikuslõhna täis koduõu, koduüksel käega viipavad vanemad, paljajalu õuemurul lippavad lapsed, kriiksuval koduvärvil saba liputatav majavalvur Muska, piimaste vurrudega tervitavad hiirekütid Täpi ja Musti, naerusuised ja tegusad inimesed minu ümber. Selline on minu sajandivanune sünnimaa - Eestimaa!

Foto Janek Seidelberg

NELE ROGENBAUM
MTÜ Arkna Terviseküla tegevjuht

LINDA KANGUR
Lasila päevakeskuse töötaja, velsker

Minu Eesti on väike küla Lasila, kus on mõisahooned, park, tiigid ja hiljuti ehitatud algklasside maja, mis on ilus ja stiilne. Välisturistid ja suvised külalised käivad Baeri kivi juures, jalutavad mõisapargis.

Minu Eesti algab hommikul, kui lapsed lähevad kooli. Autodega tulevad koolitöötajad.

Minu Eesti on kooli ümbruses kilkad ja jooksavad lapsed, kes teevad aega parajaks busi oodates.

Minu Eesti on naabermaade akendes tuled ja õuedes haukuvad koerad. Naabrid, kes hommikul tööle ruttavad ja õhtul koju tulevad.

Minu Eesti on väike Lasila külapood, kus teeme oma igapäevased ostud, kohtume naabriga ja küsime: „Kuidas käsi käib?“

Minu Eesti on saekaarist kostev müra, kus tehakse tööd varahommikust hilisõhtuni.

Minu Eesti on ilusad puhtad viljapõllud, kus rukis hallib.

Minu Eesti on Lasilat ümbritsevad metsad, kust korjame kuu-seriisikaid, sarapuupähkleid ning käime talvel suusatamas.

Minu Eestis on riiklikel pühadel sinimustvalged lipud lehvimas.

Täna näen ilusat ja hoolitsetud Eestimaad!

Palju õnne, 100-aastane Eesti!

Foto Anna Akimenko

Foto Silja Raudsepa erakogu

Foto Janek Seidelberg

NELE ROGENBAUM
MTÜ Arkna Terviseküla tegevjuht

KEIO SOOMELT
koorijuht, Lasila põhikooli muusikaõpetaja, Viru-Nigula valla kultuuri- ja noorsootöõjuht

TIINA RUMM
Lasila põhikooli õpetaja

Esimene mõte, mis mulle pähe tuleb, kui mõtlen oma riigile, on sõna TURVALISUS. See ei tähenda vaid turvatud riigipiiri ja politseiõude, vaid ka igapäevaelu korrastatust, süsteemselt toimimist. Teine mõte on seotud UHKE OLEMISEGA. Kuigi oleme oma rahvaarvu ja pindala poolest väikerahvas, on meil mille üle uhkust tunda. Olgu see siis seotud spordi, kirjanduse, filminduse, leiutiste või mõne tähtsa kuulusega. Minu jaoks ei ole Eesti pelgalt 100 aastat eksisteerinud riik, vaid ka kõik need eelnenud sajandid koos sündmuste ja inimestega. Üheks tähtsaks persooniks on muidugi maailmakuulus loodusteadlane Karl Ernst von BAER, kes on oma lapsepõlveaastad veetnud Lasilas. Uurides ta elulugu ning õpetades seda Lasila koolis lastele, saan aru, kui tähtis on inimese elus LOODUS. Küllap Eestimaa looduse ilu koos oma nelja aastaajaga Lasila ümbruses oli see, mis inspireeris teda võtma oma elule loodusteadusliku suuna. Kõige tähtsam on aga, et meie kõrval on INIMESED, need, keda saame armastada, usaldada. Olgu need siis pere liikmed või lähedased-tuttavad. Sõprust ja armastust vajame mitte ainult endale, vaid ka teistele välja jagamiseks. Kokkuvõtvalt võin öelda, minu Eesti on TUBLI!

Foto Anna Akimenko

Minu Eesti on ilus maa, kus jõed, järved ja sood vahelduvad viljapõldude ja metsatukkadega. Minu Eesti on koht, kus naaber tunneb naabrit nii rõõmus kui hädas, kus küla hoiab kokku ja tegutseb alati parema tuleviku nimel. Minu Eestis on abivalmid ja asjalikud vallaametnikud, naeratav lavkajuht, täpne postiljon ja viisakad autojuhid. Siin on värsked õhk, kvaliteetne joogivesi ja puhas toit. Minu Eesti on turvaline paik, mis mind maailmarännakutel alati tagasi ootab.

Foto Kristin Kaur

MARE ALGPEUS
Levala külaelue edendaja

Mäletan tänase päevani, kuidas seisime Balti ketis ühiste eesmärkide nimel, kuid mis on nüüd juhtunud? Liiga palju on inimeste puhul vingumist ja virisemist.

Olen uhke, et Eesti riik on jõudnud arenenumate riikide hulka.

Meie Eesti on nagu kett, mille iga lüli sõltub teisest, nii peame kõik panustama oma riigi tulevikku. Eesti riik on rikas maa. Rikkus ei peitu alati rahas, vaid ka looduses ja ühtehoidvas kogukonnas.

Meie üheks suureks varaks on Eesti lipp, mis sümboliseerib meie riiki.

Peame olema uhked oma rahvuseepose „Kalevipoeg“ üle, mis sümboliseerib meie rahvast. Oluline on hoida oma esivanemate tõekspidamisi.

Olen õnnelik, et maaelu pole veel kustunud ning on taas tärkamise faasis.

Kallid inimesed, palun ärge hävitage oma maad, vaid hoidke seda, mis on teile oluline ja kallid! Meie riik poleks see mis ta on hetkel, kui me ei toimetaks ühiste eesmärkide nimel. Meie riigi tulevik sõltub meist kõigist!

Foto Mare Algpeus erakogu

Foto Keio Soomelt

KAIRE SOOSAAR
Uhtna kooli vilistlane, endine Kohala elanik

Oleme elanud nüüd Soomes 6 aastat. Eestile mõtlen tihti, kuna pool perekonnast elab seal. Tunnen ennast selgelt eestlasena ja olen uhke selle üle. Puudust tunnen vahel eestlaste ühtehoidmisest - kooskäimisest, ühistest tegevustest. Soomlased hoiavad üldiselt väga omaette, naabritele tere ütlemine on juba suur suhtlemine. Muidugi on ka erandeid.

Kodus räägime eesti keelt. Vahel vestlevad lapsed omavahel ka soome keeles, aga palume neil kodus emakeeles rääkida. Meeldiv on ikka Eestisse tulla aga kodutunne tuleb praegu juba ka Helsingi poole sõites. Minu käest on küsitud, mis keeles ma mõtlen. Ma isegi ei tea. Erialaselt mõtlen alati Soome keeles. Igapäevaselt tõesti ei oska öelda - usun et toidupoes ikka eesti keeles!

Meie EESTI pere.

Hoian Eestit oma südames ja mõtetes.

TERJE WAHLQVIST (Möllits)

Uhtna kooli vilistlane, eestlane

Olen elanud Rootsis 15 aastat, aga tunnen end ikka eestlasena ja seepärast pole ma ka oma kodakondsust ära vahetanud. Olen aastaid Stockholmi Eesti Huvikoolis kaasa löönud lauluringi juhendajana just selleks, et aidata arendada eesti keelt nii oma kui ka teistel lastel. Praegu ma seal ei tegutse, kuna mul pole selle jaoks aega. Samas ei tunne ma end ka marurahvuslasena, kes iga hinna eest kultuuri püüab säilitada. Kuna mu mees on rootslane, siis räägivad lapsed ikkagi enamjagu rootsi keeles ja neid mõjutab kõige enam Rootsi kultuur. Arendan neil keelt ja kultuuri nii, kuidas energiat jagub. Sara, 12, räägib päris kenasti eesti keelt, oskab kirjutada ka. Karl, 10, niisama hästi ei räägi, aga saab hakkama, kui vaja. Sofia, 5, on ainus, kes pole minuga kunagi eesti keeles rääkinud. Ta kasutab vaid üksikuid eestikeelseid sõnu. Koolis on lastele ette nähtud ka eesti keele tunnid - 30 minutit nädalas. Seda nimetatakse emakeeleõppeks, riik tahab, et lapsed säilitaksid ja arendaksid teisi keeli peale rootsi keele. Me käime ikka aeg-ajalt Eestis ja lapsed teavad Eesti kultuuri kohta natuke. Oleme Eestis palju ringi sõitnud. Mida vanemaks nad saavad võib neile ka üha enam ajaloost rääkida. Minu jaoks on oluline, et nad teavad, kust mina pärit olen ja et neil oleks side mu vendade ja vennalastega.

Eestlase otsekoheus on üks asi, millest ma vahel puudust tunnen. Siin hillitsetakse vahel liiga palju.

Sooja tunde tekitavad Eestis elavad vennad, sest nad on hästi toredad. Kohala on ka tore koht, vennad hoiavad seda kenasti korras. Eesti loodus on ilus. Rabades on ilus kõndida, palju ilusaid randu. Tartule ja Noarootsile mõtlen sooja tundega tagasi.

Tuli veel meelde, et laulu- ja tantsupidu tekitab sooja tunde. Mõtlen siiani, et peaks enne järgmist laulupidu Stockholmi Eesti segakooriga liituma, et saaks laulupeole, aga proovid on kesklinnas ja ma ei tea, kas mul on selleks aega.

Ehk kunagi ikka!

UNO ALTERMANN

põline põllumees, Sõmeru valla aukodanik

Minu jaoks on Eesti parim paik elamiseks, sest ta on minu kodu ja minu sünnimaa. Minu kodumaa on tuttavad rajad lapsepõlve karja- ja heinamaadel ning tänased marjani ning seenemetsad. Minu maa on värske heina lõhn lakas, kuke kiremine all tallis ja piima sorin lüpsikusse. Minu Eesti on kauged esivanemad, kes on tallanud need rajad, loonud tänase maastiku ja viljakandvad põllud. Ja see keel... Minu sünnimaa on ema ja isa ning õde. Ta on minu kooli ja noorusaastad. Edasi tulevad töö, perekond ja lapsed. Nüüd on juba minu Eesti lapselapsed. See on

Olen õnnelik, et elu maal jätkub laste ja lastelaste tegudes.

nende esimesed sammud või siis nende õeldud - vanaisa. Seda maad ega seda Eestit ei võta minult keegi, see jääb minuga igaveseks."

Ma võiks terve raamatu kirjutada miks ma olen ja tahan olla eestlane. Ja muidugi mida ma teen ja kuidas elan, et mu lapsed oleksid sama uhked eestlaseks olemise üle. Olen 101% eesti patrioot. Kui mu riidekappi vaadata, siis seal muud värvi riideid eriti ei olegi - ainult valged, mustad ja sinised.

Mina ja Eesti on nagu lõputu sõprus või nagu sinimustvalge, mida lahku lüüa ei ole võimalik. Ma tunnen rõõmu ja uhkust, et saan oma lapsed üles kasvatada vabas riigis, mis pakub meile lõputuid võimalusi. Lapsepõlves ei räägitud eriti eestlaseks olemisest, kuid mingil moel on kodumaa tunne oma juured sügavalt minusse põiminud. Mõeldes mõnele kaunile luulereale või imelisele laulule, milles igatsust Eestimaa järgi, kipuvad vägisi pisarad silmanurgast langema. Ma armastan olla eestlane ja tänan kõrgemat, et minu kodumaa on Eestimaa.

Olen õnnelik, et mu kodu on siin!

HELLE PIKKOJA

Uhtna naisseltsingu eestvedaja, Sõmeru valla 1. aukodanik

Eks päevast päeva Eestimaal elades ei märkagi, et midagi siin nii erilist on, mida kiitma peaks hakkama. Mõistma hakkad kodust kaugel olles, kuidas süda kodu poole kiskuma hakkab. Ja siis saad aru, et olgu kui tahes kaunid ja kõrged need Norra mäed või sinised Soome järved - kodukoht Kunda jõe kaldal on ikka kõige-kõige kõige ilusam koht elamiseks.

Rõõm on lastest ja lastelastest, rõõm on seltsikaaslastega üheslaumisest oma emakeeles. Südannt soojendab, et meie oma küla lapsed Tanel ja Gerli Padar eestikeelset laulu austavad.

Tore, et küladesse hakkavad tasapisi noored tagasi tulema. Kui noorenevad külad, siis on jätkusuutlik lasteaed ja kool, edeneb kogukonna kultuurielu. Ainult tööd ja elu jätkub maal.

Rõõm on igapäevastest toimetustest ja sõpradega koos olemisest.

MIRJA MARKSON

Sõmeru lasteaia muusikaõpetaja, Uhtna naiskooi dirigent

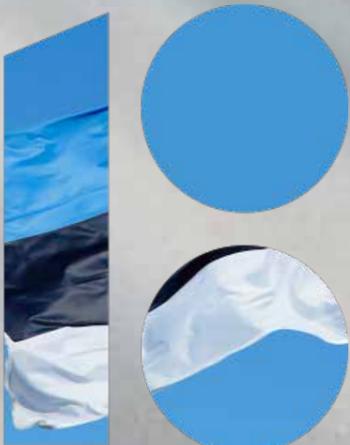
Elu teeb huvitavaid keerdkäike ning mina sattusin aastaid tagasi elama Virumaale. Ma ei osanud ette kujutada, et minu tulevane pere ja kodu saab just siin olema.

Senini oli minu kõige kodusem koht ema-isa juures koos õe ja vennaga oma majas Eesti keskel.

Seda kõike ilusast lapsepõlve ajast on tore meenutada ja oma lastele rääkida.

Esimest korda Uhtnasse sattudes, ei olnud ma sellest kohast mitte midagi kuulnud, veel vähem siin käinud. Nüüd tunnen, et see ongi paik, kust tahan hommikul rõõmuga tööle minna, kus saab vabal ajal kultuuri nautida ning seda ise teha. Siin on väga palju tublisid ja hakkajaid inimesi ning olen tänulik, et saan olla osake siinsest väiksest perest."

EESTI VABARIIK

Eestlane olen ja eestlaseks jään ...

TRIINU HEINLUHT

Kitseküla elanik, Uhtna laulukoori liige ja mandoliinimängija

Minu Eesti on minu kodu - täpselt paraja suurusega hubane koht minu ja mu lähedaste jaoks. Ääretult kallis paigake, kuhu head sõbrad on alati oodatud. Koht, kus on ikka rohkem päikest kui äikest ja mis on armas ka siis, kui sombused, poriselt pimedad õhtud ja tormituuled juba nädalaid tähistaevast vaadata ei lase. Eriline nurgake, kuhu on hea tigeada maailma eest peitu pugeda. Koht, mis mind ootab, millest hoolin, millest õhinaga jutustan, millele mõtlemine naeratuse suule toob ja mille järgi kaugel eemal olles igatsen. Üks turvaline osake maailmast, millel on kindel koht minu südames - minu kodu, minu Eesti.

Palju õnne MINU EESTI!

TANJA ŠOTŠOVA

Sõmeru põhikooli õpetaja, MTÜ Vahva Vaeküla tegevliige

Elan Vaekülas. Õhtune tänavavalgustus jagab hämarat valgust, korstnatest voolavad suitsuloorid, sillerdav lumekirme, tuled koduakendes, vaikne külatänav ja noori ootav külakeskus. Nii rahulik on hetkel. Ja see on peaaegu alati nii. Juba aastaid.

Vahel mõtlen, mida veel saab külas ära teha ja hetkel turgatas, et siin elades ei ole mul kunagi mingeid takistusi olnud oma plaanide teostamisel. Pigem olen saanud suurt toetust ja mõttekaaslast. Äkki see ongi minu jaoks Eesti, et ei pea võitlust pidama, vaid mõtetele ja tegudele on alati toetajaid ja kaasatuliijaid.

Oluline ongi ennekõike turvaline elukeskkond - siin ja kogu Eestis. Ma saan magama minna, kartmata terrorit, sõda, orkaane, taifuune jm mis ohustab maailma. Olen uhke, et väiksest rahvaarvust olenemata olemine suutnud hoida oma keelt. Olen rõõmus, et meil on väga jätkusuutlik vald ja selles elavad noored. Olen õnnelik, et mul on suured sõbrad ja et elame just siin.

KAIDO HEIN

aktiivne vallakodanik

Olen alati seda meelt, et kui keegi teine ei tee peab ise tegema. Kindlasti ei saa kõiki tegemisi rahasse väärtustada, aega peab ka heategevuseks jääma. Inimesed peaks hoolima ja märkama üksteist rohkem. Nii suudaks teha palju suuremaid ja mahulisemaid asju. Näiteks „TEEME ÄRA talgud“ on igati vahva ettevõtmine, lisaks ka vajalik kogukonnale, meile endale, Eestile.

Isiklikult panustan tükikese Eesti 100. sünnipäeva mandoliini mängides, andes koos 100 kaas-mängijaga 5 kontserti Eesti suurimates kontsertsaalides.

Soovin meie vallale ja Eestile õigete sammude tegemist, mis viiks edasi inimeste huve mitte poliitilisi.

Palju Õnne EESTI.

TÕNU JOAB

Uhtna põhikooli õpetaja, Sõmeru valla aukodanik

Kui sündisin, oli Eesti Vabariik saanud kaheksateistkümneseks. Minu kahe venna ja õe hällikohaks oli Võrumaa. Tänu kodule, kust võtsime kaasa töökuse, aususe, kaasinimestest lugupidamise ja armastuse looduse vastu, on eluraskustest ülesaamine läinud ladusamalt. Haridusteed alustades oli mure meile võõras, sest oskasime ka piskuga leppida. Kolhoosi algaastatel maksti tööpäevade eest ainult kopikaid, päästis näljast see, et oma põllulapp andis saaki, peeti lindu ja loomi, ema oli virk metsaandide koguja. Vanemas kooliastmes andis kitsikus rohkem tunda, Tartus õppides saatis isa raha ainult toidutalungide ostuks, pidutsemine jäi ära. Õnneks sain tuttavaks meeldiva tüdrukuga, kes kutsus mind kinno ja vahel ka teatrisse. Töötades küll Saaremaal, küll Valgemaal ja lõpuks Virumaal, olen töökate ja rõõmsate kolleegide toel saanud jõudu tegutsemiseks. Uhtnas ootas ees lai tööpõld, koolipere ja kohaliku kolhoosi toel saime kõigea hakkama. Osalemine Öölauupeol ja Balti ketis andis elule uue hinguse. Rõõmu teeb täna see, et vaatamata kõigele, tüürib elu samm-sammult ikka paremuse poole. Kui Eesti Vabariigi 150. aastapäevaks on meie arvukus kasvanud kahe-kolmesaja tuhande võrra, on põhjust rõõmuks. Neli aastat tagasi tundsin uhkust ja rõõmu, et minu pisikest tööpanust on märgatud, kui mööda punast vaipa sisenesin tütrepoeg Siimuga Pärnu kontserdimaja presidendi vastuvõtule.

Õnne, tervist ja armastust!"

Eesti - meile kõigile üks ja oma!

KERLI KÄNGSEPP

ema, Sõmeru aleviku elanik

Täna, 2018. aastal on meile, eestlastele, kogu maailm avatud, kuid enamik meist tahab olla siiski ainult Eestis. Olen ka mina proovinud elada välismaal, kuid miski on mind ikka tagasi kutsunud. On see siis must eesti leib, valge lumi, head sõbrad, pere või hoopis kodutunne? Tegelikult ilmselt kõik need kokku. Meil on maailmatasemel sportlased, laulu- ja tantsupeod, väiksemad festivalid ning väga arenenud tehnoloogiavaldkond, mis teeb Eesti eriliseks. Mina olen Sõmeru vallas sündinud ja kasvanud, Eestis õppinud ja siin nüüd pere loonud. Olen selle üle väga õnnelik. Iga päev toobki mulle sära silmadesse minu pere. Hetkel on minu põhitöökaks meie väikese poja kasvatamine, kes varsti saab aastaseks. Loodan, et tulevikus saab temast tubli eestlane. Mul on hea meel, kui ka tema saab Eestis omandada hea hariduse, teadmised ja tal on võimalus elada vabas Eestis ka siis kui Eesti tähistab oma järgmisi suuri juubeleid!

Lustlik kahe rühma talvelaas

17. jaanuaril toimus Sõmeru lasteaias Pääsusilm talvelaas, kus osalesid kaks rühma - Kratid ja Midlid-Madlid. Miks just talvelaas? Aga sellepärast, et detsembrikuu on tavaliselt selline tihe kuu, kus toimub päris palju ettevõtmisi, aga jaanuar seevastu on pikk ja sünnusteväene ja nii sai talvelaada näol enda elu põnevamaks muuta. Kuidas siis kõik meil ühel kolmapäevasel päeval algas? Alustasime nagu tavaliselt hommikuringiga, kus sai räägitud sellest, mis keegi kaasa tõi ja kuidas laadakaup kodus valmis sai. Laadal võis näha mitmes variandis muffineid, vahvleid, kooke, samuti kaubeldi helkurite, vilditud leevikeste, lillede ja käevõrudega. Erinevad mänguasjad ja isetehtud kaardid olid samuti laadal saadaval. Rahaks oli

meil käeplaks, mis sai eelnevalt lastega kokku lepitud. Käeplaksu arvu sai laps ise otsustada, sest tema teadis täpselt oma kauba hinda, mis koostöös oma ema või isaga tehtud. Võib öelda, et igale maitsele oli midagi. Päev lõppes laadalistele tantsu ja tralliga lasteaias saalis, mida viis läbi õpetaja Mirja Markson. Ettevõtmine sai toimuda tänu töökaatele lapsevanematele ja usinatele lastele, samuti kahe rühma õpetajatele Kristel Florenile, Airi Pällile, Annika Pedovale Krati rühmast ja Tiiu Paulusele, Liina Tinusele ja Siina Medvedjevale Midli-Madli rühmast.

Toredat talve jätku meile kõigile soovides,

KRISTEL FLOREN
vanemõpetaja

Mis meil külakeskuses uudist?

Ubja külaselts Linda viis ellu 2017. aastal KÜSK projekti „Ubja kogukond kuuldavaks“. Projekti rahastab siseministerium ja Kodanikuühiskonna Sihtkapital. Projekti käigus osteti külakeskusesse erinevate ürituste tarvis kvaliteetne helitehnika. Kindlasti teeme rõõmsalt koostööd päevakeskuse pilliringiga, pakkudes huvilistele muusikat uue helitehnika võimaluste abil.

Eelmise aasta oktoobris loodi Ubjas noorte seiklus- ja matkaklubi. Juba esimesel kohtumisel tuli kokku 20 liiget ja praeguse hetkeni on üksjagu matkatud ja uued kindlad soovid-plaanid kohtumistel kirja pandud. Et noorte tegevus ei takerduks mingite oluliste puuduole-

Matkaklubi loomine.

vate matkatarvete tõttu, siis 2017 Leaderi programmist saadi toetust „Noorte vee- ja jalgsimatkadade varustuse ostmiseks“.

Lisaks osaleme koos MTÜ Sõmeru Stardiga Leaderi

programmist toetust saanud noorte seikluskasvatustööks õpiprojektis „Kas seiklus = kogemus?“. Projekt kaasab valla noori ning sai kirjutatud valdade ühinemisest tingituna, et noori omavahel tutta-

vaks teha läbi seikluskasvatustöökäigu tegevuse.

Jaanuarist 2018 käib Ubja külakeskuses vilgas remont, mis hõlmab enda alla terve keskuse hoone küttesüsteemi. Praeguse ahjukütte asemel tuleb õhkvesiküte. Kuid ei kao ära ka meile truusk olnud 10 ahju ja 6 pliiti, mis väga külma ilma korral tuleb ikka soojana hoida. Seda suurepäraselt ja väga vajalikku projekti aitab rahastada Kunda Nordik Tsement ja Rakvere vald.

Olgem rõõmsad koos meiega, sest see on nagu uus ajastu algus koos vabariigi 100. sünnipäevaga.

MERLI TAMMEMÄGI
Ubja külaselts Linda

12 soovitud noorele ettevõtlusega alustamiseks

Praegusel ajal alustavad ettevõtluslikud noored esimeste äriideede elluviimist juba varakult - teevad õpilasfirmasid, osalevad õpilaslaadadel ja noortele mõeldud ettevõtlusprogrammides. Kust saada säravate ideede elluviimiseks nõu ja praktilisi nippe? Kasulikku soovitusi jagab Eesti Noorteühenduste Liidu esindaja Egert Mitt.

Head ja praktilist nõu ettevõtluse arendamiseks ja ideede elluviimiseks on tänu erinevatele kasulikele veebilehtedele täna üsna mugav üles leida. Samas on infot palju ja vahel ununeb mõni lihtne aga oluline võimalus hoopiski ära. Siin on minu soovitusi, mida ettevõtlikul noorel kindlasti jälgida tasuks:

Arendus- ja koostöötamiskeskused - Esiteks ei tasu unustada maakondlikke arenduskeskuseid, mille spetsialistid annavad head nõu ettevõtlusega alustamiseks ja äri käivitamiseks. Lisaks arenduskeskustele on paljudes piirkondades olemas ka koostöötamiskeskused, mis palju asjalikke koolitusi pakuvad. Nii näiteks toimib Pärnus Forwardspace, kus on võimalik saada nõu oma äri alustamiseks, rahastuse

leidmiseks ja idee kasvatamiseks. Kasulikku infot saab neist nii algfaasis äriidee kui ka juba toimiva väikeäri jaoks.

Rajaleidja - lisaks karjäärinõustamisele leiab Rajaleidja veebist kasulikke materjale ja teste nii tulevikueerialade kui ka õppimis- ja töövõimaluste kohta, mis aitavad mõista paremini, millise valdkonnaga end tulevikus siduda võiks ja mis silma päriselt särava paneb.

Ettevõtlusprogrammid ja häkatonid - erinevates noortele mõeldud ärikiirendites saab oma ettevõtluslikke ideid kiirelt järgi proovida ning neile äriplaani luua. Samuti saab kaasa vahvad mentorid, kes lahendusi arendada ja äriplaane luua aitavad. Nii näiteks tasub jälgida Garage48 tegemisi või noortele mõeldud digioskuste ja ettevõtluse arendamise programmi Samsung Digi Pass, sest mõlemad pakuvad head võimalust arendada oma äriideid ja oskusi just mentorite kaasabil.

Noorteorganisatsioonid - lisaks Eesti Noorteühenduste Liidu ja piirkondlike noortekeskuste poolt korraldatud kasulikele koolitustele annab väga hea

praktilise kogemuse ettevõtluslikule noorele just see, kui ise organisatsiooni töös kaasa löüa. Nii sain ka ise juba enne ülikooli astumist noorteorganisatsioonist häid kogemusi, kuidas organisatsiooni dokumente korras hoida, meeskonna tegevust planeerida ja raha-asjad silma peal hoida. Ülevaate Eestis tegutsevate noorteorganisatsioonide kohta leiab Eesti Noorteühenduste Liidu veebilehelt enl.ee.

Noorteportaalid - asjalikku infot ettevõtluse arendamiseks erinevates noorteprogrammides, kogemuslugude või õpi- vahetuste osas leiab näiteks nii Noore Tegija veebilehelt ja Facebookist kui ka Noorteagentuuri veebist ja sotsiaalmeediast.

Töötukassa - paneb tegelikult üha rohkem rõhku noorte karjäärinõustamisele, jagades nõuandeid, kuidas erinevates ettevõtetes töökogemusi koguda ja selle abil ettevõtte siseeluga tutvavaks saada, et tulevikus ka ise ettevõtlusega tegeleda.

EAS-i ettevõtlusinfo - kindlasti ei tasu unustada, et lisaks suurprojektidele toetab ja jagab infot ettevõtlusega alustajatele. Nii näiteks asub EAS veebis

spetsiaalne infoleht alustavale ettevõtjale, kust leiab alustava ettevõtja 10 sammu koos paljude kasulike materjalidega või info alustavatele iduettevõtetele mõeldud Startup Estonia programmi kohta.

Edukad eeskujud - kindlasti tasub pilk peal hoida ja õppida ka oma eeskujude edulugudest - olgu needkõik kodumaised edukad noored, nagu näiteks edukad noored supertoitude tootjad ettevõtetest Boost Yourself või hoopis inspireerivad välismaised tegijad, kelle edulugusid saab kuulata näiteks Youtubes TED Talks kanali kaudu.

Oma turunduskanalid - kui ettevõtlusega alustamise siht on seatud ja esimene õpilasfirma või äriidee käima pandud, tasuks kindlasti mõelda, kuidas oma ideed nähtavamaks teha. Selleks on mõistlik luua oma turunduskanalid, mille kaudu klientidega suhelda ja oma toodet või teenust tutvustada. Lisaks Facebooki-lehele ja Instagrami-kontole võiks mõelda ka videokanali peale ning levitada infot oma ettevõtte fännidele uudiskirja teel, mida saab nii Smaily kui ka Mailchimp süsteemides lihtsalt ja mugavalt

Vaeküla kooli tüdrukud osalesid rahvusvahelisel sumoturniiril

12. jaanuari varahommikul sõitsid Vaeküla kooli sumotarid Kaarina Igo, Kadi Arula, Annika Hochstätter ja Vika Tsajun Ungarisse, et 14. jaanuaril osaleda ERD CUP sumovõistlustel. Väike armas Százhalombatta oli tuttav linnake, kus tüdrukud juba kolmandat korda võistlusreisil olles peatusid ning tundsid ennast seal mõnusalt ja koduselt. Linnapilti ilmestab suur rubiku kuubik, mis on püstitatud seal elava Ungari leiutaja Ernő Rubiku auks. 1974. leiutas ta selle ajutegevust ergutava kuubiku, mis meilgi väga populaarne.

Võistluspäeval olid Sakura sumoneid edukad - nelja peale toodi koju kuus medalit. Kulmedali ja võitjakarikaga naases Kadi Arula. Hõbedase autasu pälvis Kaarina Igo, võisteldes naiste arvestuses. Kaks pronksmedalit võitis Vika Tsajun ning pronksise medali said ka Kaarina Igo ja Annika Hochstätter. Tüdrukute treener on Riho Rannikmaa.

RAILI LIND
õpilaskodu kasvataja, sumotaride saatja

Pühapäeval, 25. veebruaril sõidame üheskoos kogu pere tervisespordiüritusele XV PRESIDENTIMATKALE

Teel Aegviidust Jänedale on kõigil matkajatel võimalus end Neljälvel turgutada sooja teega.

Jänedal Musta täku tallis ootab kõiki matkalisi soe supp.

Täpsem info <http://presidentirada.ee/>

Info väljumistest ja bussile registreerimine tel 5336 4604

(Annika Aasa) või e-post annika@rakverevald.ee

Bussisõit 2 eurot

kokku panna. Kindlasti tuleb ka suks ka professionaalse profiili loomine nii endale kui oma ettevõtte LinkedIn keskkonnas.

Google Drive - noortel, kes tegelevad juba igapäevaselt oma ettevõtte või äriidee kallal, tasub võtta kindlasti kasutusele nutikad abimehed, mis aitavad töös järge hoida. Nii näiteks on kasulik juba algusest peale kõik dokumendid tuleviku tarbeks näiteks virtuaalsel kujul säilitada. Selleks sobib hästi näiteks Google Drive keskkond, kus meeskonnaliikmed saavad kasvõi kõik koos korraga dokumentidega tööd teha.

Tiimi Chat - kui meeskonda kuulub vähem kui 10 inimest, saab igapäevaseks kiireks suhtluseks kasutada näiteks Facebooki Messengeri või Skype'i. Aga kui meeskond on juba suurem või kui tava-suhtluseks kasutatavaid kanaleid meeskonnatöö arutamiseks kasutada ei soovita, siis on heaks vahendiks näiteks Slack, mida kasutan ka ise just oma erinevate projektidega seotud tõise info vahetamiseks oma tiimiliikmetega.

Planeerimine - selleks, et õpilasfirma või start-upi projektide ajajoon ja järgmiste tegevuste tähtsused kõigile hästi näha oleksid, sobib hästi Trello äpp ja veebilahendus, mis toob visuaalselt välja kogu olulisema info. Kindlasti võiks kokku leppida reeglid, kes ajajooni haldab või kuidas meeskond seda täitma hakkab, et sellest kogu meeskonnale võimalikult palju kasu oleks. Samuti aitab ühist ajakava planeerida Google Calender, mida tiimiliikmetega jagada saab.

Egert Mitt on noorte digioskusi edendava noorteprogrammi "Samsung Digi Pass" üheks korraldajaks, mis on neljakuuline uuenduslik ja võimalusterohke koolitusprogramm kutseskoooli-õpilastele vanuses 14-19. Koolitus aitab osalejatel omandada digivaldkonna ettevõtluses olulisi oskuseid, mis aitavad noori tuleviku karjäärivalikutel. Programmi ajal saavad noored osa mitmekülgsest koolitusprogrammist ja teevad koostööd mentoritega noorte poolt välja pakutud ideelahenduste arendamiseks. Koolitusprogrammi finaali, kus noored oma ideelahendusi esitlevad, toimub veebruari keskpaigas.

Soovitame

Tõnu Joab soovitab:

Male on Indiast pärit strateegiline lauamäng kahele mängijale, seda mängitakse nelinurksel 64 (8x8) ruuduga vahelduvate värvi-dega mängulaual. Mõlemad mängijad alustavad 16 malendiga ning eesmärk on matistada vastase kuningas. Ajalooliselt esindas see nelja väeliiki – jalavägi, ratsavägi, elevandid ja sõjavankrid, mida esindasid nupud mis arenesid välja tänapäeva male etturiks, ratsuks, odaks ja vankriks.

Äripäeva kinnitusele lahendab malemängija treenitud aju probleeme kiiremini, loogilisemalt ning ratsionaalsemalt, mis aitab teha paremaid strateegilisi otsuseid. Malekombinatsioonid kanduvad siis tihtilugu ka pärisellu. Ja siis on hea, kui inimesel on aju malemängu abil kombineerimisvõimeliseks treenitud. Säärase ajuga inimene suudab arvestada kõiki asjaolusid, kõiki ohte ning valida parim jätk. Ta ei kuluta aega kasututele ettevõtmistele, vaid kasutab ära kõik võimalused, mis on käepärast, liikudes samal ajal sihikindlalt oma eesmärgi poole.

Siit üleskutse lapsevanematele: Otsige kapinurgast üles malelaud ja nupud (või ostke uus), tuletage meelde malekäigud ja mängige malet. Aidake oma lastel arendada ajutegevust. Boonuseks on ka ühiselt veedetud aeg.

Kuidas hakkama saada täiskasvanu hooldamisega kodus?

Inimese elukorraldus võib võtta ootamatu pöörde, kui näiteks kõrgemast east tulenevalt lakkab keha funktsioneerimast nii nagu varem või kui haiguse või õnnetuse tagajärjel pöördub kogu senine elukorraldus pea peale. Kuidas hakkama saada ja kust otsida abi?

Liikumisvõime langus või kaotus on alati traagiline sündmus nii inimesele endale kui ka tema lähedastele, tões abivahendikeskuse Invaru kliendi-teeninduse valdkonna juht Kadri Tiido. "Uus olukord tekitab tavaliselt väga palju küsimusi ja sageli ei osata neile vastuseid leida. Oluline on julgeda küsida abi, mitte püüda üksi kõigi keeruliste toimingute ja valikutega hakkama saada. Tänapäeval on olemas palju erinevaid abivahendeid, mis igapäevaelu toetavad ja tänu riiklikele toetustele ei tähenda abivahend tingimata ka suurt väljaminekut," julgustas Tiido.

Kuidas tulla toime suure elumuutusega?

"Hooldatava jaoks võib tekkida täiesti uus ja võõras olukord, kus ta igapäevaste tavaliste toimingutega enam ise hakkama ei saa - sh näiteks söömine, riietumine, WC kasutamine või enda pesemine. Inimeses võib tekkida masendust nii mõte sellest kui ka teadmine, et keegi teine peab edaspidi kogu aeg abiks olema," kirjeldas Tiido abivahendikeskuse reaktioone.

Tegemist on uue olukorraga ka abivahendikeskusele. "Täiskasvanu hooldamine on hoo-

pis midagi muud kui beebi eest hoolitsemine. Tekivad küsimused: kas ma olen selleks valmis, kas ma saan hakkama, kes ütleb, kuidas ma peaksin toimima nii, et ma abivahendikeskusele ei teeks? Samuti kerkib esile küsimus, kas tuleks leida hoolekandeesutus või saab lähedane või hooldaja kõigega ise hakkama," tõi Tiido välja.

Mida tähendab "valmistage kodu ette"?

Iga päev abivahendikeskuse Invaru terapeudid sõnul tuleks esmalt läbi mõelda, milline on abivahendikeskuse keskkond. Kas see on maja või kõrgemal korrusel asuv korter? Kas toas on piisavalt ruumi, et näiteks hooldusvõimele mõlemalt poolt ligi pääseda või ratastooliga liikuda? Kuidas pääseda WC-sse ja vannituppa? Kas hooldatavat on võimalik soovi korral õue viia?

Ühest lahendust siin Tiido sõnul ei ole, sest inimesed ja võimalused on erinevad. Sobiv abivahend leidub sellegi poolest igale abivahendikeskusele vajadusele soovib Tiido mõelda aga juba siis, kui abivahendikeskusele ise veel näiteks haiglas viibib. "Koos arstiga tuleks mõelda läbi ja teha nimekirja vajaminevast ning lasta arstil ka vastav tõend kirjutada, et edasine asjaajamine oleks lihtsam. Sobiva abivahendikeskusele aitavad seeläbi välja valida ja nõustada selle kasutamist abivahendikeskuse spetsialistid, kes selgitavad ka, kuidas riik läbi Sotsiaalkindlustusametiga abivahendikeskusele toetab."

Soodustingimustel abivahendikeskusele üürimiseks või ostmiseks tuleb esmalt pöörduda koos arstiteadusega Sotsiaalkindlustusametisse, kes väljastab isikliku abivahendikaardi. Abivahendikeskusele saavad üürida-osta soodustingimustel lapsed, puudega lapsed, täiskasvanud, kel on töövõime vähenemine või töövõime kaotus, samuti vanaduspensionärid. "Invarusse pöörduvad sageli just abivahendikeskusele lähedased, kellel on oluline võtta kaasa enda isikut tõendav dokument ning abivahendikeskusele isiklik abivahendikaart, arstiteadus ja puuet või töövõime vähenemist tõendav dokument selle olemasolul," rõhutas Tiido.

Mida peaks abivahendikeskusele teadma?

Keerukama tehnoloogiaga abivahendikeskuse puhul ei ole Tiido sõnul olemas universaalseid lahendusi ja igale abivahendikeskusele tuleb leida just talle sobilik. Näiteks liiga laia ratastooli kasutamine võib kaasa tuua skolioosi või tekitada pingeid õlaliigestele. Liiga suurt ratastooli on kasutamisel endal raske edasi lükata, liiga kitsas ratastool hõõrub puusade ja reite väliskülgi ning selles n-õ viltu istumine võib samuti kaasa tuua skolioosi.

Sobilik ratastool võimaldab lisaks ühest kohast teise liikumisele teha ka igapäevaseid tegevusi ja toetab istumise asendit, seda korrigeerimise suunates. Ratastooli üürimise tules soovib Tiido eelnevalt mõõta abivahendikeskuse laiust kõige laiemast kohast – seda saab teha istudes, asetades näi-

teks raamatud puusade kõrvale ja mõõtes ära raamatute vahe.

Kui abivahendikeskusele veedab enamuse päevast voodis, aitab igapäevatoiminguid sooritada funktsionaalvoodi, kus on mugav muuta asendit. "Voodihaige puhul on väga oluline roll ka madratsil ja mõistlik oleks mõelda lamatisi vältiva madratsi peale. Kuid ainult madratsi üksi lamatisi ära ei hoi, kindlasti tuleb ka abivahendikeskusele pidevalt muuta," märkis Tiido.

Lisaks abivahendikeskusele on oluline roll ka igapäevastel hooldustoodetel, mis abivahendikeskusele elu mugavamaks ning lihtsamaks teevad. "Näiteks kui abivahendikeskusele vee ja seebiga keerruline pesta, siis alternatiiviks on spetsiaalne pesuvaht, kindad ja peapesumüts, kirjeldas Kadri Tiido. Samuti tuleks mähkmete vahetamine abivahendikeskusele seeläbi ja leida õige lahendus näiteks erinevaid tooteid kombineerides.

Tiido sõnul on tänapäeval saadaval väga palju erinevaid abivahendikeskusele, mis aitavad igapäevaseid tegevusi lihtsamalt teostada. "Paraku on teadlikkus erinevatest abivahendikeskusele ja nende võimalustest endiselt vähenenud, seetõttu on oluline, et inimesed küsiks abi. Sageli näeme, et inimesed tunnevad piinlikkust nõu küsimise ees näiteks mähkmete teemal. Aga abivahendikeskusele just selliste asjadega tegelebki ning siin pole midagi häbenenud. See on meie igapäevatoetamine."

Vallavalitsuses otsustati

10. jaanuaril

- Lõpetada ühele hooldajale hooldajatoetuse maksmine.
- Nõustuda ühe isiku hooldekodusse paigutamise kohta.
- Pikendada erivahendikeskusele isikute tugiisikuteenuse lepinguid.
- Anda ühele isikule vältimatut sotsiaalabi.
- Osutada ühele isikule tugiteenust.
- Väljastada ehitusluba Vana-Klaasisoo kinnistule abihoone ehitamiseks.
- Väljastada projekterimistingimused ASle Footonvolt Rakvere-Sõmeru päikeseelektrijaama ja Rebasemänniku kinnistule suvemaja projekterimiseks.
- Nõustuda Tähemaa katastriüksuse jagamisega.
- Lubada muuta Liiva, Pihlaka ja Tõrma pumppla katastriüksuse piire.
- Seada isiklik kasutusõigus Eesti Vabariigi omandis olevatele kinnistutele.
- Kinnitada piiratud enampakkumise tulemused.
- Võõrandada Puiestee tn 8a asuv garaažiboks.
- Omandada vallale tasuta Eesküla tee.
- Kinnitada pakkumise tulemused ja sõlmida leping AS Sweco Projekt.

17. jaanuaril

- Anda kasutusluba OÜ-le Monetrei kuuluvale päikeseelektrijaamale ja Tasase kinnistul asuvale üksikelamule.
- Väljastada projekterimistingimused Papiniidu kinnistule päikeseelektrijaama projekterimiseks.
- Tunnistada kehtetuks Rakvere vallavalitsuse määrus „Spordivõistlustel edukalt esinenute tasustamine“.
- Nõustuda ühe isiku hooldekodusse paigutamise kohta.
- Hüvitada ühele isikule valla teel löökaugust autole tekkinud kahju.

24. jaanuaril

- Nõustuda Lepasaare katastriüksuse jagamisega.
- Anda kasutusluba Niidu vkt 195 kinnistul asuvale üksikelamule.
- Väljastada projekterimistingimused Möldre kinnistule viihalli projekterimiseks.
- Maksta sotsiaaltoetusi kokku summas 1687,44 eurot.
- Nõustuda kahe isiku hooldekodusse paigutamise kohta.

Vallavolikogus otsustati

24. jaanuaril

- Kinnitada „Lepna asulas tihedalt paiknevate kortermajade soojusvarustuseks perspektiivse kaugkütte võrgupiirkonna analüüs“.
- Taotleda luba munitsipaalomandisse antud Lasteaia tn 24 katastriüksuse sihtotstarbe muutmiseks.
- Muuta, ühtlustamise eesmärgil, alljärgnevat määruseid:
 - Töötajate ja lasteaia pedagoogide töötasu määrade kehtestamine;
 - Rakvere valla põhimäärus;
 - Rakvere valla sotsiaalhoolekandlise abi andmise tingimused ja kord;
 - Toimetulekutoetuse maksamise piirmäärade kehtestamine;
 - Valla tunnustusavalduste andmise kord.
- Muuta vallavalitsuse struktuuri ja teenistuskohade koosseisu.
- Osaleda liikmena kohaliku omavalitsuse üksuste üleriigilises liidus. Nimetada valla esindajateks liidu üldkoosolekule Maido Nõlvak ja Peep Vassiljev ning nende asendusliikmeteks Ain Altermann ja Viktor Häninen. Nimetada valla esindajaks liidu volikokku Maido Nõlvak ja asendajaks Peep Vassiljev.
- Tunnustada Rakvere valla aumärgiga Urve Soed ja Linda Kangurit.

VIRU-NIGULA VALLA BUSSI GRAAFIK

Väljumised laupäeval

Aseri kell 10 (Kunda 10.55 - buss sõidab läbi Uhtna)
 Kunda kell 14 (Aseri 14.50 - buss sõidab läbi Uhtna)
 Peatused (ainult laupäeval): Aseri keskvaljakul, Kalvi ristis, Viru-Nigulas bussijaamas, Uhtna alevik, Kunda ÜG

* Bussisõit on tasuta!

NB Bussigraafikus võib esineda muutusi, kõige täpsema info leiate Viru-Nigula Valla ametlikult kodulehelt www.viru-nigula.ee

LUMETÖRJJE TEGIJAD

Roodevälja, Papiaru, Arkna, Uhtna, Varudi-Vanaküla, Varudi-Altküla, Sämi, Sämi-Tagaküla – lund lükkab OÜ Roodevälja Uustalu (Ain Altermann tel 527 4826)

Kaarli, Koovälja, Aluvere, Raudlepa, Katku, Nurme – lund lükkab Kaarli Farm OÜ (Kristjan Mitt tel 526 6156)

Vaeküla, Rägavere, Raudvere – Vaeküla. lund lükkab Suurtalu OÜ (Arvi Aleste tel 5104 133)

Võhma, Rahkla, Jäätma, Muru, Kohala-Eesküla, Kohala, Soosaluse, Aresi, Andja, Katela, Toomla – lund lükkab OÜ Männiku Agrofarm (Kaupo Karja tel 521 9311)

Veltsi, Kloodi, Paatna, Karivärava, Kullaaru, Päide ja Tõrremäe külade teed (välja arvatud Tapa maantee ja raudtee vahelise elamurajooni kolm teed - Hansurahva, Lehispuu ja Sireli) – lund lükkab OÜ Männiku Agrofarm (Kaupo Karja tel 521 9311)

Sõmeru, Näpi (välja arvatud Puiestee tn ja Näpi tee) - lund lükkab OÜ Rakvere PMT (Janno Nõmme tel 507 6271)

Ubjä – lund lükkab AS Männiku Farm (Aleksander Ait tel 552 8642)

Sõmeru (Puiestee tn), Näpi (Näpi tee), Ussimäe, Tõrremäe külas Tapa maantee ja raudtee vahelise elamurajooni kolmel sisetel (Hansurahva, Lehispuu ja Sireli) ja järgmistel kergliiklusteedel: Papiaru tänav, Tõrremäe-Põhjakeskus, Mädapea ring-Lepna ning Bauhofi ring-Tõrma ring – lund lükkab AS Eesti Teed (Alvar Paluoja tel 506 4115)

Sõmeru ja Näpi kõnniteed, Ussimäe kõnniteed - lund lükkab KAH OÜ (Kaido Hein tel 5810 8703)

Tobia, Taaravainu, Tõrma ja Kõrgemäe külates ja Lepna alevikus ning Karitsa, Levala (Väike-Maarja teest ida poole jääv piirkond), Eesküla ja Mädapea teedel ning Järni külas Tabani- Järni- Vasivere-Mädapea teel – lund lükkab OÜ Lepna Ehitus (tel 508 2693 või 553 0647)

Levala külas (Väike-Maarja maanteest lääne poole jääv piirkond, Tärü tee), Karunga ja Lasila külas ning Järni külas Järnilt Kadriina maanteele viival teel ja Ubari teel – lund lükkab OÜ Vilpo (tel 516 4647).

Vastutav isik Rakvere vallavalitsuses Rainis Tõnnison tel 329 5945, 512 9231, rainis.tonnison@rakverevald.ee

17. veebruar kell 20
Sõmeru keskusehoones
TANTSUÕHTU
Palju õnne Eesti!

Meeleolu loovad ansambel Ivetta Trio ja valla tantsurühmad

Pilet 5.-

Laudade broneerimine ja info tel 5336 4604
Avatud kohvinurk

SÕMERU RAAMATUKOGU
KUTSUB

19. veebruaril kell 17.30
teemaõhtu "EESTIMAA IMELISED RABAD"

Külastamiseks loodusraamatute autor Martin Suuroja

26. veebruaril kell 17.30
"KAKS ÜHES – KIRJANDUS JA KÄSITÖÖ"

Võta kaasa oma käsitöö, koome ja heegeldame koos.
Ene loeb ette uusi raamatuid

Kohtumiseni raamatukogus!

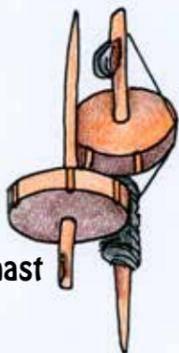
19.–21. veebruar kell 16–18
22. veebruar kell 16–19.

Uhtna lasteaia majas näitus
„SAJAND KODUS“

Väljapanek kodustest tarbe-
esemetest lähi- ja veidi kaugemast
minevikust.

Tulge vaatama ja uudistama!

Sissepääs lasteaia peauksest

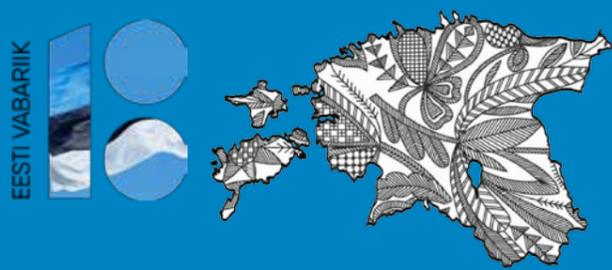
8. veebruaril kell 15 tähistab
UHTNA JÕUSAAL oma
viendat aastapäeva koos treeningu ja
treener Mirjam Poolandiga

Mälestus soojendab hinge ka siis,
kui leek on kustunud.

Mälestame

MAIE MOLDAU 23.07.1942–06.01.2018 Näpi
ANU KÄÄRIK 30.10.1943–20.01.2018 Taaravainu
ILMAR TOOM 27.05.1927–02.01.2018 Arkna
ENNE-VALVE SELGE 23.01.1932–18.01.2018 Tobia

23. veebruaril kell 19
Sõmeru keskusehoones
EESTI VABARIIGI 100. AASTAPÄEVA
pidulik tähistamine

Valla aumärkide ja
tänuplaatide üleandmine

Kontsert kandleansambli KÕVEKEELED

22.VEEBRUARIL KELL 19.00 UHTNA KOOLIMAJA SAALIS

EESTI VABARIIGI 100.SÜNNIPÄEVALE
PÜHENDATUD KONTSERT

„MINU EESTI“

ESINEVAD VÄIKESED JA SUURED TAIDLEJAD

16.00 – 19.00 lasteaia saalis avatud näitus „Sajand kodus“

25. veebruaril kell 14
Uhtna päevakeskuses

Eesti Vabariik 100 aastapäev
ja Uhtna päevakeskuse
SÜNNIPÄEVAPIDU

18. veebruaril kell 12
Uhtna koolimaja juures
MTÜ Uus Uhtna
estvedamisel

VASTLAHÕNGUINE
PEREPÄEV

- võistlused vastavalt ilmaoludele
- sööme suppi
- müügil vastlakuklid

Rakvere Valla Sõnumid

Rakvere vallavalitsus
Kooli 2, SÕMERU
Lääne-Virumaa
Tel 329 5944
vallavalitsus@rakverevald.ee
Toimetaja: Annika Aasa
tel 5336 4604, 322 1021

Kaaskirjutajad:
Sirje Rebane tel 517 5262, 325 7740
Anneli Meibaum 5190 9672
Materjale saab saata iga kuu
25. kuupäevaks
rakverevallasonumid@gmail.com
leht internetis:
www.rakverevald.ee

Koob ajaämblik
meie ümber oma sõrku.
Ja põimib sellesse
kõik sündmused ja päevad.
On nõore lugemaid,
on lõngakesi nõrku –
neist erinevad muusikiriigid
elukangas jäävad.

Õnnitleme veebruarikuu
juubilare ja sünnipäevalisi

- 93. sünnipäeval
ARTUR SOOSAAR Sõmeru
- 91. sünnipäeval
DEESY KÄRNER Ussimäe
- LEIDA MAAMÄGI** Sõmeru
- 89. sünnipäeval
HELENE METSAR Uhtna
- 88. sünnipäeval
ELLA PAAS Lepna
- MELITA AIMSALU** Tobia
- 86. sünnipäeval
TAMARA FOMINÕH Sõmeru
- RENATE TÕŠKEVIŠ** Sõmeru
- 84. sünnipäeval
LAINE NURGA Sõmeru
- 83. sünnipäeval
GRANISLAUA MÄEKIVI Rägavere
- HELLE KENKMAA** Sõmeru
- MAIRI TEIVEJÕE** Sõmeru
- 82. sünnipäeval
EEVI AASA Tõrma
- LUULE MÄE** Veltsi
- HELJU-MARIANNE ROOV** Uhtna
- HELDI TEPPAN** Tõrma
- ALEKSANDR BÜRKLAND** Näpi
- 81. sünnipäeval
MARIS PRUER Lepna
- JELISAVETA TIMMER** Sõmeru
- 80. sünnipäeval
ILME KÕUE Tõrremäe
- LINDA PILVISTU** Raudlepa
- 75. sünnipäeval
ANU KUUSE Aresi
- NIINA KONGI** Kohala
- SIIRI SARANDI** Koovälja
- AINO PIRN** Tõrremäe
- 70. sünnipäeval
ÜLO MARTIN Taaravainu
- KALLE SAAR** Sõmeru
- SILVI TULP** Sõmeru

Varbakest varjame kiivide eest,
suudleme seebi silmaveest,
rajame teed, mis sirge ja sile
kahele väiksele jalale,
kümnele väiksele varbale.

- MARTEN EHASALU** Tõrma
- KERTU SUDARINEN** Mädapea
- KARMEN KANGUR** Veltsi
- JOHANNES JAKOBSON** Päide
- SAVELI BEIMANOV** Ussimäe
- AMILIA KUČIKS** Sõmeru

22. veebruaril kell 8.30 Vaeküla
koolis Näpil külas Sepo Seeman

Sepo Seeman on hea näide selle kohta, kuidas
näitleja ja muusik kokku saavad.
Kuulda saab lõbusaid lugusid elust teatris, teles,
seriaalides, mõnusaid teemakohaseid laule. Kavas
kõlavad muuhulgas ka laulud tuntud telesaadest
„Su nägu kõlab tuttaval“ ning midagi värsket ja
hõrku ansambli Kala repertuaarist.

